

**Azərbaycan Respublikası Elm və Təhsil Nazirliyi
Lənkəran Dövlət Universiteti**

" Təsdiq edirəm"

Tədrisin təşkili və təlim
Texnologiyaları mərkəzinin
direktoru
dos.Zaur
Məmmədov

" _____ " 2025 ci il

Fənn sillabusu

İxtisas: 050409- "Mühasibat"

Fakültə: İqtisadiyyat və idarəetmə ""

Kafedra: "İqtisadiyyat və innovativ idarəetmə"

1.Fənn haqqında məlumat

Fənnin adı: "Biznes hüququ"

Fənn proqramı: Kafedranın 16 dekabr 2024 cü il 04 sayılı protokolu ilə təsdiq edilmişdir.

Fənn haqqında məlumat:

Kodu: İPF-B 13

Tədris ili: II(2023-2024) Semestr:

Tədris yükü: 120 saat,Auditoriya yükü Cəmi: 10 saat- (10 s. mühazirə)

AKTS üzrə kredit: 4

Auditoriya :

II. Müəllim haqqında məlumat:

Fənni tədris edən müəllimin adı, soyadı, elmi dərəcəsi və elmi adı: *Ələkbərov Rövşən i.ü.f.d.dosent*

Məsləhət günləri və saatları: II gün saat 1400-1600

E-mail ünvanı:- a.fir.akh@mail.ru

Kafedranın hüquqi ünvanı: Lənkəran şəhəri, Füzuli küç., 170-a

III. Təvsiyə olunan dərslik, dərs vəsaiti və metodiki materiallar:

Əsas

1. "Sahibkarlıq fəaliyyəti haqqında" Azərbaycan Respublikasının Qanunu, Bakı, 15.12.92
2. "Müəssisələr haqqında" Azərbaycan Respublikasının Qanunu, Bakı, 01.07.94
3. A.Abbasov "Biznesin əsasları". Bakı, 2005.
4. A.H.Tağıyev, S.A.Fərzəliyev."Biznesin təşkili və idarə edilməsi". Bakı, 2007.
5. A.Şəkərliyev. "Biznesin təşkili və idarə edilməsi". Bakı, 2008.
6. A. Məhərrəmov, L.Abişlı. "Müəssisənin iqtisadiyyatı". Bakı, 2013.

Əlavə

7. Abbasov A.B. Sahibkarlıq fəaliyyəti: növləri, təşəkkülü və inkişaf problemləri. Bakı, 1996.
8. D.A.Bağırov, M.X.Həsənlı, R.N.Quşxani. Korporativ maliyyə. Bakı, 2010.
9. Ə.Əlirzayev. Azərbaycanda sahibkarlığın inkişafı problemləri və həlli yolları: nəzəriyyə və təcrübə. Bakı, 2000.
10. Y. Məlikov. İnformasiya iqtisadiyyatı. Bakı, 2009.

11. Əliyev T.N. və başq. Müştərek müəssisə və sahibkarlıq. Bakı, 2001.

12. N. Məmmədov. İqtisadi təhlükəsizlik. Bakı, 2006

IV.Prerekvizitlər: Fənnin tədrisi üçün ilkin olaraq digər fənlərin tədrisinə ehtiyac yoxdur.

V.Korekvizitlər: Bu fənnin tədrisi ilə eyni vaxtda "iqtisadiyyata giriş" fənninin tədrisinə ehtiyac vardır.

VI. Fənnin təsviri və məqsədi: Bu fənn iqtisad yönümlü mütəxəssislərə, biznes sferasında hüquq anlayışının əsas istiqamətlərin, biznesin təşkilati-hüquqi formalarını, "Sahibkarlıq fəaliyyəti haqqında" Az.Resp. qanununun məqsəd və vəzifələri haqqında ətraflı məlumat verir. Biznesin inkişafında iqtisadi,siyasi və hüquqi mühitin rolunun obyektiv zərurət təşkil etdiyini, onun formalaşmasının nəzəri-metodoloji əsaslarını, biznes fəaliyyətində müqavilə münasibətlərini, biznes mühitində rəqabətin tənzimlənməsi hüququnu, sahibkarlığın inkişaf mərhələlərini, onların istehsal-iqtisadi nəticələrini, milli iqtisadiyyatda, ölkənin sosial-iqtisadi inkişafında biznes hüququnun xüsusi əhəmiyyətə malik olduğunu əhatə edir.

Tələbələrə ölkədə həyata keçirilən iqtisadi islahatların inkişafı, çoxukladlı iqtisadiyyatın yaranması, biznes fəaliyyətinin formalaşması prinsiplərini, xüsusiyyətlərini, sahibkarlıq sferasında torpaq sahələrindən, əmlakdan, maliyyə vəsaitlərindən, əmək resurslarından səmərəli istifadə olunması yollarını və informasiya sferasında hüquqi tənzimləmənin əsas istiqamətlərini izah etməkdən ibarətdir.

VII. Davamiyyətə verilən tələblər: : Fənn üzrə semestr ərzində buraxılmış auditoriya saatlarının ümumi sayı Elmi Şuranın 16 may 2024-cü il tarixli qərarına uyğun olaraq davamiyyət meyarları nəzərə alınmaqla müəyyən olunmuş həddən yuxarı olduğu halda tələbə həmin fəndən imtahana buraxılmaz, onun həmin fənn üzrə akademik borcu qalır.

VIII. Qiymətləndirmə: Tələbələrin biliyi 100 ballı sistemlə qiymətləndirilir. Bundan 50 balı tələbə semestr ərzində, 50 balı isə imtahanda toplayır. Semestr ərzində toplanan 50 bala aşağıdakılar aiddir: 20 bal seminar, məşğələ və laboratoriya dərslərində fəaliyyətinə görə və 30 bal kollokviumların nəticələrinə görə. İmtahanda qazanılan balların maksimum miqdarı 50-dir.

Qiymətləndirmə zamanı Elmi Şuranın 16 may 2024-cü il tarixli qərarına uyğun olaraq qiymətləndirmə meyarları nəzər alınır.

İmtahan biletinə bir qayda olaraq fənni əhatə edən 5 sual daxil edilir.

Qiymət meyarları aşağıdakılardır:

- 10 bal- tələbə keçilmiş material dərindən başa düşür, cavabı dəqiq və hərtərəflidir.
- 9 bal-tələbə keçilmiş material tam başa düşür, cavabı dəqiqdir və mövzunun mətnini tam aşça bilir.
- 8 bal-tələbə cavabında ümumi xarakterli bəzi qüsurlara yol verir;
- 7 bal- tələbə keçilmiş material başa düşür, lakin nəzəri cəhətdən bəzi məsələləri əsaslandırma bilmir
- 6 bal- tələbənin cavabı əsasən düzgündür.
- 5 bal-tələbənin cavabında çatışmazlıqlar var, mövzunu tam əhatə edə bilmir.
- 4 bal- tələbənin cavabı qismən doğrudur, lakin mövzunu izah edərkən bəzi səhvlərə yol verir;
- 3 bal- tələbənin mövzudan xəbəri var, lakin fikrini əsaslandırma bilmir;
- 1-2 bal- tələbənin mövzudan qismən xəbəri var.
- 0 bal- suala cavab yoxdur.

Tələbənin imtahanda topladığı balın miqdarı 17-dən az olmamalıdır. Əks təqdirdə tələbənin imtahan göstəriciləri semestr ərzində tədris fəaliyyəti nəticəsində topladığı bala əlavə olunmur. Semestr nəticəsinə görə yekun qiymətləndirmə (imtahan və imtahanaqədərki ballar əsasında)

X. Təqvim planı: Mühazirə 10 saat, Seminar 4 saat, **Cəmi 14 saat**

№	Mövzuların adı	Mühazirə		Seminar	
		saat	tari x	saat	tarix
1.	Mövzu 1. Biznes hüququ fənninin nəzəri əsasları, məqsəd və vəzifələr. Biznesin növləri. Biznesin təşkilati-hüquqi formaları Plan: 1. Biznes hüququ anlayışı, məqsəd və vəzifələr 2. Biznes iqtisadi fəaliyyət sferası kimi 3. Biznesin stukturu və subyektləri 4. İstehsal biznesi 5. Kommersiya biznesi 6. Maliyyə biznesi 7. Konulstativ biznes 8. Biznesin təşkilati-hüquqi formaları 9. Təsərrüfat yoldaşlıq formaları biznesin təşkilati-hüquqi forması kimi 10. Təsərrüfat cəmiyyəti formaları və onların xarakterik xüsusiyyətləri 11. Holding şirkətləri biznesin səmərəli təşkili forması kimi 12. İstehsal kooperativləri və onların fəaliyyət qanunauyğunluqları	2			
2.	Mövzu 2: Fəaliyyət miqyasına görə biznesin təsnifatı. Biznes mühiti. Biznesin qanunvericilik təminatı Plan: 1. Fəaliyyət miqyasına görə biznesin təsnifatı 2. Kiçik, orta və iri biznesin bazar iqtisadiyyatında yeri və rolu 3. Kiçik biznesin sosial-iqtisadi mahiyyəti və təşkili xüsusiyyətləri 4. Biznesin inkişafında iqtisadi mühitin rolu 5. Biznesin hüquqi mühiti 6. Biznesin siyasi mühiti 7. Sahibkarlıq fəaliyyəti haqqında Az. Resp. qanunu ,məqsəd və vəzifələr 8. Sahibkarın hüquqları və öhdəlikləri 9. Sahibkarın hüquq və qanuni mənafeələrinin dövlət	2		2	

	tərəfindən müdafiəsi sahəsində vəzifələr				
3.	Mövzu 3: Biznesin qanunvericilik təminatı. Sahibkarlıq fəaliyyətinin hüquqi tənzimlənməsi. Biznes fəaliyyətində müqavilə münasibətlərinin tənzimlənməsi. Biznes sferasında nəqliyyat hüququ və onun tənzimlənməsi Plan: 1. Sahibkarlıq fəaliyyəti haqqında Az. Resp. qanunu ,məqsəd və vəzifələr 2. Sahibkarın hüquqları və öhdəlikləri 3. Sahibkarın hüquq və qanuni mənafələrinin dövlət tərəfindən müdafiəsi sahəsində vəzifələr 4. Sahibkarlıq hüququ sistemi və onun əsas prinsipləri 5. Sahibkarlıq fəaliyyətinin konstitusiyə əsasları 6. Sahibkarlıq fəaliyyətinin tənzimlənməsində digər normativ aktlar 7. İqtisadi fəaliyyətin reallaşmasında müqavilənin əhəmiyyəti 8. Müqavilə azadlığı və dövlət standartları 9. İqtisadi fəaliyyət sahəsində mülki hüquqi müqavilələr 10. İşlərin görülməsi ilə əlaqədar mülki hüquqi müqavilələr 11. Nəqliyyat hüququ və onun hüquq sistemində yeri 12. Nəqliyyat hüququnun sahə strukturu 13. Azərbaycanda nəqliyyat sferasını tənzimləyən normativ hüquqi aktlar 14. Azərbaycanda nəqliyyat fəaliyyətinin lisenziyalandırılmasının hüquqi təminatı	2			
4.	Mövzu4: Biznes mühitində rəqabətin tənzimlənməsi hüququ. Reklam fəaliyyətinin hüquqi tənzimlənməsi. Bank əməliyyatlarının hüquqi tənzimlənməsi Plan: 1. Rəqabəti xarakterizə edən keyfiyyət göstəriciləri 2. İnhisarçılıq fəaliyyətinin təzahür formaları və antiinhisar qanunvericiliyi 3. Haqsız rəqabət və onun aradan qaldırılması vasitələri 4. Antiinhisar Dövlət Xidməti və onun hüquqi statusu 5. Reklam anlayışı və onun yayım vasitələri 6. Reklamın dövlət tənzimlənməsinin əsas obyektləri 7. Reklam proseslərinin reallaşmasında iştirak edən subyektlər 8. Reklam fəaliyyətinin tənzimlənməsinin hüquqi əsasları 9. Bank fəaliyyətinin ümumi xarakteristikası 10. Bank hüququnun predmeti və onun formalaşması 11. Bank hüququnun mənbəyi hesab edilən qanunvericilik aktları 12. Azərbaycan Respublikası Mərkəzi Bankının hüququ	2			

5.	Mövzu 5: Aqrar sferada biznes fəaliyyətin hüquqi əsasları. İnformasiya hüququ - dövlət tənzimlənməsinin obyektı kimi. Biznesin dövlət tənzimlənməsinin istiqamətləri. Plan: 1. Aqrar hüququn ümumi xarakteristikası 2. Aqrar hüququn prinsipləri və mənbələri 3. Aqrar islahatların hüquqi bazası 4. Aqrar sektorda icarə münasibətləri 5. İnformasiya sferası hüquqi tənzimlənmənin obyektı kimi. 6. Azərbaycanda informasiya cəmiyyətinin formalaşmasında dövlət siyasətinin hüquqi təminatı 7. Elektron ticarət haqqında Azərbaycan Respublikasının qanunvericiliyi. 8. İnformasiya təhlükəsizliyi sistemi və onun formalaşdırılması mexanizmi 9. Müasir dövrdə ölkə iqtisadiyyatında biznesin hüquqi tənzimlənməsi 10. Bütçə-vergi siyasəti və biznesin inkişafı 11. İnvestisiya siyasətinin qanunamüvafiq təşkili mexanizmi	2		2	
	Cəmi:	10		4	

XI. Fənn üzrə tələblər:

Tələbə fənnin öyrənilməsi zamanı bacarmalıdır: təsərrüfat subyektlirinin iqtisadi maraqlarına uyğun qərar qəbul edilməsini, məlumatları müqayisəli şəkildə təhlil etməyi, nəticələri qiymətləndirməyi, idarəçiliyin təmin edilməsində həvəsləndirilmə metodlarına diqqət yetirməyi və s. nail olmağı,

XII. Fənn üzrə təlimin nəticələri:

- Biznes sferasında hüquq anlayışının əsas istiqamətlərini
- Biznesin təşkilatı-hüquqi formalarını
- Biznesin inkişafında iqtisadi və hüquqi mühitin rolu
- Sahibkarlıq fəaliyyəti haqqında Az.Resp. qanununun məqsəd və vəzifələrini
- Biznes fəaliyyətində müqavilə münasibətlərini
- Biznes mühitində rəqabətin tənzimlənməsi hüququnu
- Aqrar sferada biznes fəaliyyətin hüquqi əsaslarını
- İnformasiya sferasında hüquqi tənzimlənmənin əsas istiqamətlərini
- Müasir dövrdə ölkə iqtisadiyyatında biznesin hüquqi tənzimlənməsini
- Reklam fəaliyyətinin tənzimlənməsinin hüquqi əsaslarını mənimsəyir;
- Müstəqil təhlil etmə bacarığına yiyələnir;

XIII. Tələbələrə fənn haqqında fikrinin öyrənilməsi:

XIV: Kollokvium sualları:

I Kollokvium sualları

1. Biznes hüququ anlayışı, məqsəd və vəzifələr

2. Biznesin hüquqi mühiti
3. Sahibkarın hüquqları və öhdəlikləri
4. İşlərin görülməsi ilə əlaqədar mülki hüquqi müqavilələr
5. Haqsız rəqabət və onun aradan qaldırılması vasitələri
6. Reklam fəaliyyətinin tənzimlənməsinin hüquqi əsasları
7. Azərbaycan Respublikası Mərkəzi Bankının hüququ
8. Aqrar hüququn prinsipləri və mənbələri
9. Müasir dövrdə ölkə iqtisadiyyatında biznesin hüquqi tənzimlənməsi
10. Bütçə-vergi siyasəti və biznesin inkişafı

XV. İmtahan sualları:

1. Biznes hüququ anlayışı, məqsəd və vəzifələr
2. Biznes iqtisadi fəaliyyət sferası kimi
3. Biznesin stukturu və subyektləri
4. İstehsal biznesi
5. Kommersiya biznesi
6. Maliyyə biznesi
7. Konulstativ biznes
8. Biznesin təşkilati-hüquqi formaları
9. Təsərrüfat yoldaşlıq formaları biznesin təşkilati-hüquqi forması kimi
10. Holding şirkətləri biznesin səmərəli təşkili forması kimi
11. İstehsal kooperativləri və onların fəaliyyət qanunauyğunluqları
12. Kiçik, orta və iri biznesin bazar iqtisadiyyatında yeri və rolu
13. Biznesin inkişafında iqtisadi mühitin rolu
14. Biznesin hüquqi mühiti
15. Biznesin siyasi mühiti
16. Sahibkarlıq fəaliyyəti haqqında Az. Resp. qanunu ,məqsəd və vəzifələr.
17. Sahibkarın hüquqları və öhdəlikləri
18. Sahibkarın hüquq və qanuni mənafeələrinin dövlət tərəfindən müdafiəsi sahəsində vəzifələr
19. Sahibkarlıq fəaliyyətinin tənzimlənməsində digər normativ aktlar
20. İqtisadi fəaliyyətin reallaşmasında müqavilənin əhəmiyyəti
21. İqtisadi fəaliyyət sahəsində mülki hüquqi müqavilələr
22. İşlərin görülməsi ilə əlaqədar mülki hüquqi müqavilələr
23. Nəqliyyat hüququ və onun hüquq sistemində yeri
24. Azərbaycanda nəqliyyat fəaliyyətinin lisenziyalaşdırılmasının hüquqi təminatı.
25. İnhisarçılıq fəaliyyətinin təzahür formaları və antiinhisar qanunvericiliyi
26. Haqsız rəqabət və onun aradan qaldırılması vasitələri
27. Antiinhisar Dövlət Xidməti və onun hüquqi statusu
28. Reklamın dövlət tənzimlənməsinin əsas obyektləri
29. Reklam fəaliyyətinin tənzimlənməsinin hüquqi əsasları
30. Bank fəaliyyətinin ümumi xarakteristikası.
31. Bank hüququnun mənbəyi hesab edilən qanunvericilik aktları.
32. Azərbaycan Respublikası Mərkəzi Bankının hüququ
33. Aqrar hüququn ümumi xarakteristikası
34. Aqrar hüququn prinsipləri və mənbələri
35. Aqrar islahatların hüquqi bazası
36. İnformasiya sferası hüquqi tənzimlənmənin obyektı kimi.

37. Elektron ticarət haqqında Azərbaycan Respublikasının qanunvericiliyi
38. İnformasiya təhlükəsizliyi sistemi və onun formalaşdırılması mexanizmi.
39. Müasir dövrdə ölkə iqtisadiyyatında biznesin hüquqi tənzimlənməsi
40. Bütçə-vergi siyasəti və biznesin inkişafı

"Aqrar İqtisadiyyat" fənninin sillabusu 050409- "Mühasibat" ixtisasları üzrə tədris planı və fənn proqramı əsasında tərtib edilmişdir.
Sillabus "İqtisadiyyat və innovativ idarəetmə" kafedrasında müzakirə edilərək təsdiq edilmişdir.

(16 dekabr 2024 cü il 04 sayılı protokol).

Kafedra müdiri :



dos.A.T.Əfəndiyeva

Fənn müəllimi:



dos.R.E.Ələkbərov